Firma z tradycją

Turystyka dziedzictwa to nowe zjawisko w Polsce. Zakłada ona poszanowanie wyjątkowych walorów przyrodniczych i etnograficznych regionów, wpływa na promocję lokalnej kultury, uczy tradycji i historii oraz umożliwia pielęgnowanie lokalnych wartości. To również szansa na powstanie nowych miejsc pracy, a tym samym na rozwój biednych materialnie, ale bogatych kulturowo terenów wiejskich. Potwierdzają to przykłady pięciu firm społecznych, powstałych dzięki realizacji projektu "Gospodarka Społeczna na Bursztynowym Szlaku"

Głównym założeniem projektu jest opracowanie modelu lokalnej gospodarki społecznej na przykładzie pięciu firm społecznych uruchomionych na Szlaku Bursztynowym Greenways oraz na szlaku Zielony Rower Greenway Karpaty Wschodnie. Szlaki Greenways przebiegają wśród naturalnych korytarzy rzek, historycznych tras handlowych i kolei. Łączą regiony, atrakcje turystyczne, wpływają na rozwój turystyki przyjaznej dla środowiska i rekreacji oraz promują zdrowy styl życia i niezmotoryzowane formy transportu. *Podróżowanie Zielonymi Szlakami Greenways to nie tylko przemieszczanie się od tabliczki do tabliczki i podziwianie walorów przyrody oraz zabytków, ale również zapoznawanie się z lokalnymi inicjatywami społecznymi i kulturalnymi opartymi na tradycji oraz spotkania z ludźmi, którzy to wszystko animują. Szlaki Greenways mają ogromny wpływ ekonomiczny na rozwój społeczności lokalnej* – mówi **Iwona Stępień** z Fundacji Partnerstwo dla Środowiska z Krakowa.

Zbójnicy z Babiej Góry

Firmy społeczne uruchomione w ramach projektu EQUAL działają w Lanckoronie, Gorlicach, Bałtowie, Suchej Beskidzkiej i w Lesku w Bieszczadach. Powstały na przełomie maja i czerwca 2006 roku, a ich założycielami są organizacje pozarządowe będące jednocześnie partnerami w projekcie. Wszystkie te przedsiębiorstwa zajmują się organizacją i sprzedażą produktu turystycznego, który obejmuje wszystko to, co dana społeczność ma najcenniejszego do zaoferowania.

Firmę "Horyzonty. Inspiracja Turystyka Doradztwo" uruchomiło Stowarzyszenie Ekologiczno-Kulturalne "Na Bursztynowym Szlaku" z Lanckorony. Organizuje ona wycieczki dla turystów indywidualnych oraz dla grup z przewodnikiem po lanckorońskim Ekomuzeum, a także po Kalwarii Zebrzydowskiej i Wadowicach. W ofercie firmy są również warsztaty haftu, bibułkarstwa, ceramiki i wyrobu świec, a w prowadzonym przez nią Sklepiku Produktów Lokalnych można znaleźć ręcznie wykonane pamiątki, między innymi zapachowe woreczki, ceramiczne filiżanki i haftowane serwety.

W Suchej Beskidzkiej działa przedsiębiorstwo społeczne "Green Traveller" prowadzone przez Babiogórskie Stowarzyszenie "Zielona Linia". W ofercie biura znajduje się wiele tematycznych wycieczek, w trakcie których można poznać przyrodę Babiej Góry i tradycję zamieszkujących ten region ludzi. *Oprócz zwiedzania najsłynniejszych zabytków, między innymi Skansenu na Markowych Równienkach, zamku w Suchej Beskidzkiej i karczmy "Rzym", klienci tej firmy mogą na przykład odwiedzić Stryszawę, w której od XVIII wieku wytwarzane są ręcznie drewniane zabawki. Na specjalne życzenie firma może także zorganizować napad babiogórskich zbójników na turystów* – zapewnia Iwona Stępień.

Dinozaury i safari

Kolejna firma uruchomiona w ramach projektu "Gospodarka społeczna na Bursztynowym Szlaku" to "Dolina Ropy" prowadzona przez Gorlickie Stowarzyszenie Wspierania Przedsiębiorczości. Jej pracownicy organizują urlopy agroturystyczne, wyprawy w siodle, wypoczynek w uzdrowisku w Wysowej połączony z warsztatami koronki klockowej. Firma zajmuje się również sprzedażą regionalnego rękodzieła artystycznego, m.in. wyrobów ze szkła i drewnianych rzeźb.

Najbardziej znana w kraju jest firma Allozaur Sp. z o.o. z Bałtowa. W jej ofercie znaleźć można między innymi wizytę w Parku Jurajskim z naturalnej wielkości dinozaurami, spływ rzeką Kamienną, Polskie Safari i wiele innych ciekawych inicjatyw, które zostały rozwinięte przez działające tam Stowarzyszenie "Bałt" i Stowarzyszenie "Delta". Firma prowadzi również działania społeczne na rzecz integracji mieszkańców Bałtowa, organizując wydarzenia kulturalne i wsparcie zarówno dla osób starszych, jak i dla młodzieży.

Piąta firma uruchomiona w ramach projektu to Karpackie Centrum Turystyki Aktywnej "Zielony Rower" prowadzone przez Bieszczadzką Fundację Partnerstwo dla Środowiska. W ofercie przedsiębiorstwa znajduje się m.in. organizacja wycieczek rowerowych, wędrówek pieszych i konnych, warsztaty ceramiki artystycznej, bibułkarstwa i ikonopisania.

Zdaniem Iwony Stępień o powodzeniu firm na rynku zadecydować może to, czy turystyka dziedzictwa stanie się w Polsce popularna. *Nasze Partnerstwo uczestniczyło w Targach Turystycznych*

zorganizowanych w Poznaniu, Krakowie i w Warszawie. Wiemy, że ludzie są tym zainteresowani i chcieliby z takiej oferty turystyki dziedzictwa skorzystać. Ciekawa dla rodzin z dziećmi jest zwłaszcza oferta pobytów weekendowych. Zastanawiamy się tylko, czy firmy zdążą wystarczająco umocnić swoją pozycję na rynku turystycznym do zakończenia projektu. Zdobywanie klientów w przypadku każdej normalnej firmy turystycznej trwa przecież nawet kilka lat. Dlatego nasze przedsiębiorstwa starają się jakoś sobie radzić. W Lanckoronie uruchomiono nawet Pub, jako dodatkowe źródło dochodu, i rzeczywiście jest to kura znosząca złote jaja.

Kraków, czerwiec 2007 r.